

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО
САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

з навчальної дисципліни «ДОСУДОВЕ РОЗСЛІДУВАННЯ»

для здобувачів вищої освіти ФПФПНП ННІ ЗНПК,
що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти
спеціальність 6.030402 - «Правоохоронна діяльність»

Дніпро – 2019

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Пиріг І.В. – професор кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент

Брандис О.В. – заступник начальника слідчого управління Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, полковник поліції

Захарко А. В., Литвинов В. В., Бублик Н. С. Методичні рекомендації для підготовки до самостійної та індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Досудове розслідування» для здобувачів вищої освіти ФПФППП ННІ ЗНПК, що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, спеціальність 6.030402 — «Правоохоронна діяльність». Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 52 с.

Методичні рекомендації підготовлені відповідно до програми навчальної дисципліни «Досудове розслідування». Виконання здобувачами вищої освіти завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань надасть їм змогу системно опанувати контент навчальної дисципліни, поглибити уявлення щодо прикладних положень процесуального порядку проведення слідчих (розшукових) дій, повідомлення про підозру, застосування заходів забезпечення кримінального провадження, закінчення досудового розслідування, а також стосовно прийняття ряду поточних кримінальних процесуальних рішень стадії досудового розслідування.

Розраховано на здобувачів вищої освіти і викладачів вищих правничих навчальних закладів, а також усіх тих, хто цікавиться питаннями досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального процесу
15.01.2019, протокол № 10.

Розглянуто та ухвалено до друку Науково-методичною радою
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
21 лютого 2019 р., протокол № 6

© ДДУВС, 2019 рік
© А.В. Захарко, 2019 рік
© В.В. Литвинов, 2019 рік
© Н.С. Бублик, 2019 рік

ЗМІСТ

Навчально-тематичний план дисципліни	4
Вступ	5
Основний текст:	
Тема 1. Сутність, завдання та форми досудового розслідування	7
Тема 2. Загальні положення досудового розслідування	12
Тема 3. Процесуальний порядок та умови проведення слідчих (розшукових) дій	17
Тема 4. Процесуальний порядок та умови проведення негласних слідчих (розшукових) дій	23
Тема 5. Процесуальний порядок та організаційні умови повідомлення особі про підозру	28
Тема 6. Процесуальні умови та порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження	33
Тема 7. Процесуальний порядок зупинення і відновлення досудового розслідування	39
Тема 8. Процесуальні та організаційні особливості закінчення досудового розслідування	45

**Навчально-тематичний план
дисципліни «Досудове розслідування»**

№ теми	Назви тем	Всього годин	Кількість годин за видами занять					Самост.р. / індив.р.
			З викладачем					
			Всього	Лекцій	Семін	Практ.	Підсум	
1.	Сутність, завдання та форми досудового розслідування	4						4
2.	Загальні положення досудового розслідування	4						4
3.	Процесуальний порядок та умови проведення слідчих (розшукових) дій	10	2		2			8
4.	Процесуальний порядок та умови проведення негласних слідчих (розшукових) дій	8						8
5	Процесуальний порядок та організаційні умови повідомлення особі про підозру	6						6
6	Процесуальні умови та порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження	12	4		4			8
7	Процесуальний порядок зупинення і відновлення досудового розслідування	6						6
8	Процесуальні та організаційні особливості закінчення досудового розслідування	8	2	2				6
	Залік	2	2				2	
	Усього за семестр	60	10	2	6		2	50
Форма підсумкового контролю		Залік						

1. Вступ

Навчальна дисципліна «Досудове розслідування» належить до циклу дисциплін слідчої спеціалізації професійної та практичної підготовки, які викладаються за вибором здобувачів вищої освіти відповідно до п.2.14 Положення про організацію освітнього процесу в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ, затвердженого наказом ДДУВС від 22.02.2016 №73.

«Досудове розслідування» викладається здобувачам вищої освіти останнього року навчання після успішного засвоєння ними цілого ряду дисциплін професійної та практичної підготовки, таких як «Кримінальне право», «Криміналістика», «Кримінальний процес» тощо. Успішне засвоєння дисципліни «Досудове розслідування» за умови засвоєння ними інших дисциплін слідчої спеціалізації надає здобувачам вищої освіти комплекс необхідних знань і навичок задля подальшого успішного проходження стажування в органах досудового розслідування на завершальному етапі навчання.

Метою вивчення дисципліни «Досудове розслідування» є більш глибоке, у порівнянні з дисципліною «Кримінальний процес», опанування теоретичними постулатами, законодавчою регламентацією, логікою протікання стадії кримінального процесу під назвою «Досудове розслідування».

Предметом вивчення виступають кримінальні процесуальні правовідносини, зумовлені нормами кримінального процесуального закону, і систематизовані у відповідності до навчально-тематичного плану цієї дисципліни в такій послідовності: сутність, завдання та форми досудового розслідування; загальні положення досудового розслідування; процесуальний порядок та умови проведення слідчих (розшукових) дій; процесуальний порядок та умови проведення негласних слідчих (розшукових) дій; процесуальний порядок та організаційні умови повідомлення особі про підозру; процесуальні умови та порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження; процесуальний порядок зупинення і відновлення досудового розслідування; процесуальні та організаційні особливості закінчення досудового розслідування.

Роль зазначеної дисципліни в підготовці фахівців слідчої спеціалізації полягає в набутті та удосконаленні здобувачами вищої освіти ряду важливих компетентностей, таких як:

інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальних компетентностей, зокрема, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях тощо;

спеціальних компетентностей, зокрема, здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як кримінальне і кримінальне процесуальне право; здатність визначати належні та прийнятні для юридичного

аналізу факти тощо¹.

Крім того, в цих Методичних рекомендаціях створені умови для успішного засвоєння здобувачами вищої освіти таких підвидів професійної компетентності, як:

- пізнавальна компетентність (спроможність до пізнавальної активності на основі знань про порядок провадження слідчих дій та вмінь аналізувати, узагальнювати інформацію);

- комунікативно-перцептивна компетентність (здатність слідчого до сприйняття у спілкуванні із учасниками кримінального процесу необхідної інформації, яка має значення для розслідування кримінального правопорушення, на основі знань психологічних особливостей комунікації і вмінь бути спостережливим, володіти технікою комунікативної поведінки тощо);

- пошукова компетентність (спроможність слідчого до відокремлення з навколишнього середовища криміналістичної важливої інформації (слідів злочинця, потерпілого, зброї, засобів злочину тощо) на основі знань та вмінь застосовувати кримінальне процесуальне законодавство);

- засвідчувальна компетентність (спроможність офіційно закріплювати відомості в документах, надавати їм процесуальну форму відповідно до положень кримінального процесуального законодавства);

- інших компонентів розвитку особи, спрямованих на формування в здобувачів вищої освіти системи професійних навичок, які забезпечать належну адаптацію молодих фахівців до виконання обов'язків слідчого після їх призначення до органів досудового розслідування².

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Досудове розслідування» є спрямування здобувачів вищої освіти на набуття та поглиблення ними знань щодо:

- загальних положень досудового розслідування;

- підстав, умов та порядку повідомлення особі про підозру;

- порядку провадження слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій;

- підстав та порядку застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

- підстав та умов прийняття рішень про зупинення та закінчення досудового розслідування тощо.

Самостійна та індивідуальна робота здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів: СУДН MOODLe, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, конспекти лекцій, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, нормативні матеріали тощо.

¹ Стандарт вищої освіти, рівень вищої освіти перший (бакалаврський), ступінь вищої освіти бакалавр, галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право. Видання офіційне. Міністерство освіти і науки України. – Київ, 2018.: наказ МОН України від 12.12.2018 №1379. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/081-pravo-bakalavr.pdf> (дата звернення 14.01.2018).

² Використано положення: Пасько О. М. Компетентнісна модель фахівців органів досудового розслідування. URL: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/1_2_2009/25.pdf

ТЕМА №1. СУТНІСТЬ, ЗАВДАННЯ ТА ФОРМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Починати вивчення сутності досудового розслідування рекомендується крізь призму його призначення. З урахуванням регламентованих в КПК та обґрунтованих у доктрині кримінального процесу завдань кримінального провадження, які можуть бути виконані на стадії досудового розслідування. Слід враховувати передумови необхідності диференціації кримінальної процесуальної форми, що зумовлюють різноманіття форм досудового розслідування, наявність особливих порядків кримінального провадження, доцільність ускладнення (а в ряді випадків – спрощення) кримінального процесуального порядку проведення слідчих та інших процесуальних дій.

Особливу увагу слід приділити дізнанню, як актуальній формі досудового розслідування, яка з урахуванням змін до кримінального процесуального закону та за вимогою часу невдовзі набуде значного поширення.

Вивчення цієї теми потребує системного розуміння кримінальних процесуальних повноважень слідчого, прокурора, слідчого судді на досудовому провадженні.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Питання для самостійного вивчення:

1. Завдання та значення досудового розслідування.
2. Кримінальна процесуальна форма досудового розслідування.
3. Особливості та відмінності дізнання та досудового слідства.
4. Структура досудового розслідування: етапи, процесуальні дії і рішення. Види процесуальних дій і рішень.
5. Напрями діяльності під час досудового розслідування. Кримінальні процесуальні функції на стадії досудового розслідування.
6. Форма досудового розслідування – досудове слідство.
7. Форма досудового розслідування – дізнання.
8. Учасники кримінального провадження, які беруть участь на стадії досудового розслідування.
9. Моделі (форми) досудового розслідування, що існують у закордонних державах.
10. З яких елементів складається структура кримінально-процесуальних відносин?
11. Якими є види кримінально-процесуальних гарантій?
12. Що таке кримінальна процесуальна діяльність?
13. Які акти є кримінально-процесуальними?
14. З яких етапів складається стадія досудового розслідування?

2. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

3. За віднайденими джерелами, а також використовуючи рекомендовану до теми літературу складіть тестові завдання (5 запитань із 4 варіантами відповідей).

4. Використовуючи кола Ейлера охарактеризуйте співвідношення понять (із відповідними поясненнями на прикладах):

- «форма досудового розслідування» і «форма кримінального провадження»;
- «початок досудового провадження» і «початок досудового розслідування»;
- «кримінальна процесуальна форма» та «форма досудового розслідування»;
- «кримінальна процесуальна форма» та «диференційована кримінальна процесуальна форма»;
- «диференційована кримінальна процесуальна форма» та «особливий порядок кримінального провадження».

5. Підготуйте кросворд (не менше 12 термінів) з даної теми.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготуйте на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

1. Поняття та значення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений.

2. Яким чином виконується завдання кримінального судочинства «застосування до кожного учасника кримінального провадження належної правової процедури».

3. Яким чином здійснюється забезпечення відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням громадянам, юридичним особам і державі.

4. Структура досудового слідства: етапи, процесуальні дії і рішення. Види процесуальних дій і рішень.

5. Напрями діяльності під час досудового слідства. Кримінально-процесуальні функції у досудовому слідстві.

6. Іноземний досвід провадження досудового слідства.

7. Моделі (форми) досудового слідства, що існують у закордонних державах.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Як співвідносяться початок досудового провадження і початок досудового розслідування?

- а) досудове провадження починається раніше досудового розслідування;
- б) досудове розслідування починається раніше досудового провадження;
- в) досудове провадження і досудове розслідування завжди починаються одночасно;
- г) аналіз кримінального процесуального закону не надає можливості аргументовано відповісти на поставлене питання.

2. Яким чином оскаржується процесуальна дія – тимчасове вилучення майна в особи, затриманої уповноваженою службовою особою на підставі 9ну.208 КПК України поза межами кримінального провадження?

- а) законом не передбачено можливості такого оскарження;
- б) на підставі п.1 ч.1 ст.303 КПК України;
- в) відповідно до правил Кодексу адміністративного судочинства в судах адміністративної юрисдикції;
- г) в порядку 9ну.25 ЗУ «Про прокуратуру».

3. До завдань стадії досудового розслідування не належить:

- а) вирішення цивільного позову;
- б) швидке розслідування кримінального правопорушення;
- в) захист суспільства від кримінальних правопорушень;
- г) застосування належної правової процедури.

4. Як співвідносяться поняття «кримінальна процесуальна форма» та «форма досудового розслідування»?

- а) поняття «кримінальна процесуальна форма» є ширшим за поняття «форма досудового розслідування»;
- б) поняття «кримінальна процесуальна форма» є вужчим за поняття «форма досудового розслідування»;
- в) поняття «кримінальна процесуальна форма» та «форма досудового розслідування» є такими, що існують в різних площинах, і тому не підлягають порівнянню;
- г) поняття «кримінальна процесуальна форма» та «форма досудового розслідування» не регламентуються в кримінальному процесуальному законі, що зумовлює недоцільність їх порівняння.

5. Постанова про зміну порядку досудового розслідування виноситься слідчим, якщо під час досудового розслідування будуть встановлені підстави для здійснення:

- а) досудового розслідування у формі дізнання;

- б) спеціального досудового розслідування;
- в) кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру;
- г) кримінального провадження щодо застосування примусових заходів виховного характеру.

6. До особливих порядків кримінального провадження не належить:

- а) кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру;
- б) кримінального провадження щодо застосування примусових заходів виховного характеру;
- в) кримінальне провадження щодо юридичної особи;
- г) кримінальне провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.

7. До особливих порядків кримінального провадження належить:

- а) особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану;
- б) спрощене провадження щодо кримінальних проступків;
- в) дізнання;
- г) кримінальне провадження щодо неповнолітніх.

8. Під час проведення досудового розслідування у формі дізнання не допускається:

- а) застосування застави;
- б) застосування особистої поруки;
- в) застосування особистого зобов'язання;
- г) застосування затримання.

9. Коли застосовується особлива (диференційована) кримінальна процесуальна форма?

- а) під час здійснення дізнання;
- б) при здійсненні кримінального провадження у формі приватного обвинувачення;
- в) під час розслідування провадження про тяжкі й особливо тяжкі злочини;
- г) при здійсненні міжнародного співробітництва під час кримінального провадження.

10. Стадією кримінального процесу є:

- а) повідомлення особі про підозру;
- б) судові дебати;
- в) досудове розслідування;
- г) проголошення вироку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

до Теми 1:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 30.09.2016. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 11.01.2019).

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384> (дата звернення: 11.01.2019).

3. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. №580-VIII. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 11.01.2019).

4. Інструкція про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС від 06.07.2017 №570 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12> (дата звернення: 11.01.2019).

5. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах поліції заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 р. № 1377. Дата оновлення 27.06.2017. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1498-15> (дата звернення: 11.01.2019).

6. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваіте, 2014. С. 171-195. URL: <https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/358176?download=true> (дата звернення: 11.01.2019).

7. Досудове розслідування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення : матеріали постійно діючого наук. – практ. семінару, 17 жовт. 2014 р. / 11нут. кол. : С. Є. Кучерина (голов. 11нут.), В. В. Федосєєв (11нутр. голов. 11нут.) та 11ну.. – Х. : Право, 2014. – Вип. 6. – 264 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11665/1/Dosudove_rozslid_V6_2014.pdf (дата звернення: 11.01.2019).

8. Організація роботи підрозділів досудового розслідування: навч. посібник / [А. Г. Гаркуша, О. Ф. Кобзар, Ю. А. Кричун, Н. П. Черняк та 11ну.]. – 2-е вид., доп. і перероб. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т. 11нутр.. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 108 с. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/438/1/%D0%9E%D0%A0%D0%9F%D0%94%D0%A1%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2021.09.pdf> (дата звернення: 11.01.2019).

9. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 05.12.2018 № 78530239 в адміністративному судочинстві у справі № 815/3591/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78530239> (дата звернення: 11.01.2019).

10. Про організацію діяльності прокурорів у кримінальному провадженні: наказ Генеральної прокуратури від 19.12.12 №4гн. Офіційний сайт Генеральної прокуратури України. URL:

https://www.gp.gov.ua/ua/gl.html?_m=publications&_t=rec&id=94102
звернення: 11.01.2019).

(дата

ТЕМА №2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Опанування цієї теми допоможе здобувачам вищої освіти системно зрозуміти темпоральні межі стадії досудового розслідування³, положення про підслідність (правила визначення: 1) який орган досудового розслідування, 2) який територіальний правоохоронний орган і 3) в яких межах визначений орган має розслідувати певне кримінальне правопорушення), співвідношення законодавчої (КПК) та підзаконної (наказ Генеральної прокуратури України від 06.04.2016 №139) регламентації положень щодо роботи з Єдиним реєстром досудових розслідувань. Буде вивчено призначення кримінальних процесуальних норм, якими регламентується об'єднання та виділення матеріалів досудових розслідувань.

Особливу увагу слід приділити питанням регламентації строків у досудовому розслідуванні: розмежуванню розумних строків, типових, максимальних і граничних строків, найкоротшого строку, правилам обчислення і продовження процесуальних строків; пов'язаним зі строками нормативним положенням, що регламентують обов'язки сторони обвинувачення щодо роз'яснення прав, вручення копій процесуальних документів підозрюваному.

Слід вивчити законодавчі положення про легальну можливість сторони захисту, потерпілого бути обізнаним про хід, стан досудового розслідування впливати на його подальші напрямки через заявлення клопотань під час досудового розслідування, ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення

Вивчення цієї теми також потребує системного опанування здобувачами вищої освіти положень про недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Питання для самостійного вивчення:

1. Особливості початку досудового розслідування. Процесуальні дії, що здійснюються з метою фіксування початку досудового розслідування.
2. Порядок внесення відомостей до ЄРДР.

---

³ Див.: Оборотов І. Г. Темпоральні грані права: Монографія. – Миколаїв: ТОВ «Фірма «Іліон», 2009. – 230 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/50595849.pdf> (дата звернення: 11.01.2019).

3. Строки на досудовому розслідуванні: види, порядок обчислення та продовження.
4. Реалізація під час досудового розслідування принципу змагальності.
5. Обов'язковість провадження досудового розслідування.
6. Провадження досудового розслідування декількома слідчими у одному провадженні.
7. Порядок розгляду клопотань учасників досудового розслідування.
8. Складання процесуальних документів при провадженні досудового розслідування.
9. Поняття та види підслідності.
10. Підстави та процесуальний порядок об'єднання та виділення кримінальних проваджень.
11. Сторони кримінального судочинства: поняття, права та обов'язки на стадії досудового розслідування.
12. Поняття та повноваження оперативних підрозділів на стадії досудового розслідування.
13. Забезпечення прав учасникам досудового розслідування.
14. Іноземний досвід правової регламентації основних положень досудового розслідування.

2. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

3. За віднайденими джерелами, а також використовуючи рекомендовану до теми літературу складіть тестові завдання (5 запитань із 4 варіантами відповідей).

4. Використовуючи кола Ейлера охарактеризуйте співвідношення понять (із відповідними поясненнями на прикладах):

- «початок досудового розслідування» і «початок провадження щодо юридичної особи»;
- «проведення досудового розслідування» і «визначення іншої підслідності»;
- «підслідність слідчих органів Національної поліції» та «підслідність слідчих органів державного бюро розслідувань»;
- «територіальна підслідність», «виключна підслідність» та «підслідність за зв'язком справ»;
- «типовий строк», «максимальний строк», «граничний строк» та «найкоротший строк».

5. Підготуйте кросворд (не менше 12 термінів) з даної теми.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготуйте на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

1. Початок досудового розслідування.
2. Особливості досудового розслідування у справах приватного обвинувачення.
3. Облік кримінальних правопорушень.
4. Порядок обліку та руху кримінальних проваджень, що перебувають у провадженні.
5. Регламентація строків досудового розслідування.
6. Порядок продовження строків досудового розслідування.
7. Порядок ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Після внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань слідчий зобов'язаний повідомити керівника органу прокуратури про наступне:

- а) про початок досудового розслідування, підставу початку досудового розслідування та відомості, передбачені ч.5 ст. 214 КПК України.
- б) про початок досудового розслідування та проведені слідчі (розшукові) дії до початку досудового розслідування;
- в) про час початку досудового розслідування та статтю КК України за якою попередньо кваліфіковане злочинне діяння;
- г) про факт початку та пріоритетні напрямки досудового розслідування.

2. У скількох правоохоронних органах передбачені слідчі підрозділи що здійснюють досудове розслідування, відповідно до ст. 216 КПК України:

- а) 5;
- б) 4;
- в) 3;
- г) 6.

3. Рішення про об'єднання чи виділення матеріалів досудового розслідування приймається:

- а) прокурором;
- б) слідчим за погодженням з прокурором;
- в) слідчим суддею;
- г) керівником органу досудового розслідування.

4. У разі коли слідчому із заяви, повідомлення або інших джерел стало відомо про обставини, які можуть свідчити про кримінальне

правопорушення, розслідування якого не віднесене до його компетенції, слідчий зобов'язаний:

- а) проводити розслідування доти, доки прокурор не визначить іншу підслідність;
- б) не проводити процесуальних дій та скласти постанову про передачу провадження за підслідністю;
- в) направити провадження прокурору для вирішення питання про підслідність;
- г) направити провадження слідчому судді для вирішення питання про підслідність.

5. Загальний строк досудового розслідування не може перевищувати:

- а) дванадцяти місяців із дня повідомлення особі про підозру у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину;
- б) дванадцяти місяців із дня початку досудового розслідування за фактом вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину;
- в) загальний строк визначається прокурором з урахуванням засади розумності строку досудового розслідування;
- г) загальний строк визначається слідчим суддею.

6. Органами досудового розслідування є слідчі підрозділи:

- а) органів Державної пенітенціарної служби України;
- б) органів Державної прикордонної служби України;
- в) органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства;
- г) органів Державної митної служби України.

7. Досудове розслідування розпочинається:

- а) з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань;
- б) з часу коли особу затримано за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення;
- в) з дня повідомлення особі про підозру;
- г) з моменту написання заяви або повідомлення про злочин.

8. Строк досудового слідства обчислюється:

- а) з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань;
- б) з дня повідомлення особи про підозру;
- в) з моменту прийняття слідчим матеріалів досудового розслідування до свого провадження;
- г) з дня встановлення особи, яка скоїла злочин.

9. Які слідчі (розшукові) дії можуть бути проведені до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань:

- а) допит потерпілого;
- б) слідчий експеримент;
- в) огляд місця події;
- г) допит підозрюваного.

10. Згідно КПК України внести відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування мають право:

- а) слідчий, прокурор;
- б) дізнавач, слідчий, прокурор;
- в) оперативний підрозділ, слідчий;
- г) слідчий суддя, прокурор.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК до Теми 2:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384> (дата звернення: 11.01.2019).

2. Інструкція про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС України від 06.07.2017 №570 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12> (дата звернення: 11.01.2019).

3. Інструкція з організації обліку та руху кримінальних проваджень в органах досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС України від 14.04.2016 № 296. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0884-16#n19> (дата звернення: 11.01.2019).

4. Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань: наказ Генеральної прокуратури України від 06.04.2016 №139 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16#n112> (дата звернення: 11.01.2019).

5. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Особлива частина: підручник. Академічне видання. – К.: Алерта, 2014. – 420 с. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/2017/1/Tertishnik_Krim_proc_Ukr_Osobлива_090414_avt.pdf (дата звернення: 11.01.2019).

6. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваите, 2014. С. 171-195. URL: <https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/358176?download=true> (дата звернення: 11.01.2019).

7. Досудове розслідування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення : матеріали постійно діючого наук. – практ. семінару, 17 жовт. 2014 р. / ред. кол. : С. Є. Кучерина (голов. ред.), В. В. Федосєєв (заст. голов. ред.) та ін.. – Х. : Право, 2014. – Вип. 6. – 264 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11665/1/Dosudove_rozslid_V6_2014.pdf (дата звернення: 11.01.2019).

8. Організація роботи підрозділів досудового розслідування: навч. посібник / [А. Г. Гаркуша, О. Ф. Кобзар, Ю. А. Кричун, Н. П. Черняк та ін.]. – 2-е вид., доп. і перероб. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 108 с. URL:

<http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/438/1/%D0%9E%D0%A0%D0%9F%D0%94%D0%A1%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2021.09.pdf> (дата звернення: 11.01.2019).

9. Оборотов І. Г. Темпоральні грані права: Монографія. – Миколаїв: ТОВ «Фірма «Іліон», 2009. – 230 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/50595849.pdf> (дата звернення: 11.01.2019).

10. Гладун О. З., Єршоменко І. В., Загинеї З. А., Козачина С. С., Козій В. В. Застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб: методичні рекомендації. Київ : Генеральна прокуратура України, 2018. 59 с. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/scientifically_methodical_advice.html?_m=publications&_t=res&id=185606 (дата звернення: 11.01.2019).

ТЕМА №3. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ТА УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Ефективність досудового розслідування безпосередньо пов'язана з рівнем теоретичного осмислення сутності та значення слідчих (розшукових) дій, особливостей вирішуваних ними завдань збирання, перевірки, дослідження, оцінки і використання доказів з метою встановлення обставин, які мають значення для кримінального провадження.

З метою якісного вивчення даної теми здобувачам вищої освіти потрібно зрозуміти визначення поняття та юридичної природи слідчих (розшукових) дій, їх характерних ознак, здійснення їх класифікації; розкрити зміст загальних вимог до проведення слідчих (розшукових); з'ясувати місце і роль слідчих (розшукових) дій у системі заходів, спрямованих для встановлення фактичних обставин кримінального провадження; розкрити порядок проведення вербальних (допит, одночасний допит), невербальних (огляд, освідування, обшук), змішаних (пред'явлення для впізнання, слідчий експеримент, проведення експертизи) слідчих (розшукових) дій.

Всі слідчі (розшукові) дії можна класифікувати залежно від цілей, об'єктів, методів виконання, часу і правил провадження, а також деяких інших критеріїв. Класифікація за різними критеріями допомагає усвідомити внутрішню сутність слідчих (розшукових) дій, визначити їх місце серед інших подібних.

Питання для самостійного вивчення:

1. Загальні правила проведення слідчих (розшукових) дій.
2. Особливості здійснення слідчих (розшукових) дій стосовно осіб, які не досягли повноліття.
3. Класифікація слідчих (розшукових) дій.
4. Процесуальний порядок провадження допиту різних учасників кримінального процесу.
5. Поняття пред'явлення для впізнання. Процесуальний порядок пред'явлення для впізнання.
6. Поняття обшуку та його види. Процесуальний порядок проведення обшуку.
7. Поняття огляду та його види. Процесуальний порядок проведення огляду.
8. Поняття освідування. Види освідування. Процесуальний порядок проведення освідування. Особливості проведення освідування.
9. Поняття слідчого експерименту. Процесуальний порядок проведення слідчого експерименту. Спеціальні правильні проведення слідчого експерименту.
10. Поняття призначення та проведення експертизи під час досудового слідства. Підстави та процесуальний порядок призначення експертизи.
11. Межі здійснення обмеження конституційних прав людини під час здійснення слідчих (розшукових) дій на стадії досудового розслідування.
12. Слідчі дії, що здійснюються стороною захисту.
13. Процесуальні особливості виклику та допиту малолітньої особи у кримінальному провадженні.
14. Поняття, права та обов'язки понятих. Порядок залучення понятих до проведення слідчих (розшукових) дій.
15. З якою метою проводиться освідування та хто може бути присутній при ньому?
16. У яких випадках слідчий чи прокурор зобов'язані звернутися до експерта для проведення експертизи?
17. Який порядок залучення експерта стороною захисту для проведення експертизи?
18. В який період доби дозволяється проводити слідчі (розшукові) дії?

2. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

3. За віднайденими джерелами, а також використовуючи рекомендовану до теми літературу складіть тестові завдання (5 запитань із 4 варіантами відповідей).

4. Використовуючи кола Ейлера охарактеризуйте співвідношення понять (із відповідними поясненнями на прикладах):

- «слідчі (розшукові) дії» і «процесуальні дії»;
- «слідчі (розшукові) дії» і «негласні слідчі (розшукові) дії»;
- «слідчі (розшукові) дії» і «закінчення строків досудового розслідування»;
- «огляд», «обшук» і «освідування»;

- «допит» і «одночасний допит двох чи більше допитаних осіб».

5. Підготуйте кросворд (не менше 12 термінів) з даної теми.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготуйте на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

1. Процесуальні особливості виклику та допиту малолітньої та неповнолітньої особи у кримінальному провадженні.

2. Проблема застосування примусу під час проведення слідчих (розшукових) дій і права людини.

3. Особистий обшук затриманого.

4. Порядок отримання та основні вимоги, що ставляться до зразків для експертного дослідження.

5. Застосування відео конференції у кримінальному провадженні України.

6. Співвідношення понять «пояснення» та «показання» у Кримінальному процесуальному кодексі України.

7. Показання в системі процесуальних джерел доказів.

8. Особливості допиту в режимі відеоконференції під час досудового розслідування.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Яка з наведених процесуальних дій не є слідчою (розшуковою) дією:

- а) огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією;
- б) відтворення обстановки та обставин події;
- в) слідчий експеримент;
- г) проведення експертизи.

2. Яка з наведених слідчих (розшукових) дій спрямована на перевірку вже отриманих доказів:

- а) допит;
- б) обшук;
- в) проведення експертизи;
- г) слідчий експеримент.

3. Скільки разів надає право проникнути до житла чи іншого володіння особи ухвала слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи з підстав, зазначених у клопотанні прокурора, слідчого?

- а) лише один раз;
- б) цю кількість визначає слідчий суддя в ухвалі;
- в) ця кількість необмежена протягом доби;

г) кількість визначає прокурор, слідчий у клопотанні.

4. Які обов'язки покладаються на слідчого, прокурора у разі отримання під час проведення слідчої (розшукової) дії доказів, які можуть вказувати на невинуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення:

а) провести відповідну слідчу (розшукову) дію в повному обсязі, долучити складені процесуальні документи до матеріалів досудового розслідування та надати їх суду у випадку звернення з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру або клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності;

б) негайно припинити проведення відповідної слідчої (розшукової) дії, долучити складені процесуальні документи до матеріалів досудового розслідування та надати їх суду у випадку звернення з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру або клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності;

в) негайно припинити проведення відповідної слідчої (розшукової) дії, долучити складені процесуальні документи до матеріалів досудового розслідування та надати їх суду у всіх випадках, окрім випадків звернення із клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності;

г) провести відповідну слідчу (розшукову) дію в повному обсязі, долучити складені процесуальні документи до матеріалів досудового розслідування та надати їх оперативним підрозділам для проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

5. Хто не може бути понятим у кримінальному провадженні?

а) потерпілий, підозрюваний, обвинувачений, працівники правоохоронних органів, а також особи, заінтересовані в результатах кримінального провадження;

б) потерпілий, родичі підозрюваного, обвинуваченого і потерпілого, працівники правоохоронних органів, а також особи, заінтересовані в результатах кримінального провадження;

в) потерпілий, родичі підозрюваного, обвинуваченого і потерпілого, працівники правоохоронних органів;

г) підозрюваний, обвинувачений, потерпілий, їх родичі, працівники правоохоронних органів та суду, захисники, а також особи, заінтересовані в результатах кримінального провадження.

6. Яка тривалість допиту особи без перерви передбачена КПК України?

а) допит не може продовжуватися без перерви понад дві години, а в цілому - понад вісім годин на день;

б) допит не може продовжуватися без перерви понад годину, а в цілому - понад шість годин на день;

в) допит не може продовжуватися без перерви понад годину, а в цілому понад шість годин на день потерпілого та вісім годин на день підозрюваного,

обвинуваченого;

г) жодна відповідь неправильна.

7. У яких випадках може бути проведений допит свідка, потерпілого за відсутності сторони захисту?

а) у разі, якщо на момент його проведення жодній особі не повідомлено про підозру у цьому кримінальному провадженні;

б) у разі, коли це потребує забезпечення безпеки сторони захисту;

в) у разі, коли це потребує забезпечення безпеки сторони обвинувачення;

г) усі відповіді є правильними.

8. Вкажіть найбільш точні правила пред'явлення для впізнання за КПК України:

а) особа, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими особами тієї ж статі, яких має бути не менше двох і які не мають різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі;

б) особа, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими особами тієї ж статі, яких має бути троє і які не мають різких відмінностей у віці та зовнішності;

в) особа, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими особами, яких має бути не менше трьох і які не мають різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі;

г) особа, яка підлягає впізнанню, пред'являється особі, яка впізнає, разом з іншими особами тієї ж статі, яких має бути не менше трьох і які не мають різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі.

9. Строк дії ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи не може перевищувати:

а) одного місяця з дня постановлення ухвали;

б) шістдесяті днів з дня постановлення ухвали;

в) одного тижня з дня постановлення ухвали;

г) п'яти днів з дня постановлення ухвали.

10. Під час ексгумації трупа у кримінальному провадженні судово-медичний експерт має право:

а) вирішувати питання про направлення трупа на повторну судово-медичну експертизу;

б) проводити опитування родичів небіжчика щодо особливостей процедури поховання;

в) повідомляти ініціатора ексгумації (у разі відсутності його особисто – його представників) про неможливість проведення досліджень через сильну стадію трупного розкладу;

г) вилучати зразки тканин та органів або частини трупа, необхідні для проведення експертних досліджень

БІБЛОГРАФІЧНИЙ СПИСОК**до Теми 3:**

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384> (дата звернення: 18.01.2019).
2. Лобойко Л. М., Банчук О. А. Кримінальний процес: навчальний посібник. – К.: Ваите, 2014. С. 171-195. URL: <https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/358176?download=true> (дата звернення: 18.01.2019).
3. Тертишник В. М. Кримінальний процес України. Особлива частина: підручник. Академічне видання. – К.: Алерта, 2014. – 420 с. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/2017/1/Tertishnik_Krim_proc_Ukr_Osobлива_090414_avt.pdf (дата звернення: 19.01.2019).
4. Досудове розслідування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення : матеріали постійно діючого наук. – практ. семінару, 17 жовт. 2014 р. / ред. кол. : С. Є. Кучерина (голов. ред.), В. В. Федосєєв (заст. голов. ред.) та ін.. – Х. : Право, 2014. – Вип. 6. – 264 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11665/1/Dosudove_rozslid_V6_2014.pdf (дата звернення: 18.01.2019).
5. Організація роботи підрозділів досудового розслідування: навч. посібник / [А. Г. Гаркуша, О. Ф. Кобзар, Ю. А. Кричун, Н. П. Черняк та ін.]. – 2-е вид., доп. і перероб. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017. – 108 с. URL: <http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/438/1/%D0%9E%D0%A0%D0%9F%D0%94%D0%A1%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2021.09.pdf> (дата звернення: 19.01.2019).
6. Карпушин С. Ю. Загальні вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій / С. Ю. Карпушин // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки. - 2015. - Вип. 3(3). - С. 112-115. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_jur_2015_3%283%29__28 (дата звернення: 19.01.2019).
7. Острійчук О. Показання в системі процесуальних джерел доказів. Юридичний журнал «Юстиніан»: електрон. вид. 2013. № 3. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3952> (дата звернення 18.01.2019).
8. Процюк О.Н. Характеристика допроса несовершеннолетнего подозреваемого: понятие, задачи и границы. Государственный Советник. 2014. № 1. С. 12–17 (дата звернення: 19.01.2019).

ТЕМА №4. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ТА УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Починати вивчення процесуального порядку та умов проведення негласних слідчих (розшукових) дій слід з характеристики поняття та змісту НСРД; розкриття підстав проведення НСРД і гарантій забезпечення прав осіб, стосовно яких проводяться НСРД; класифікації суб'єктів проведення НСРД; визначити види процесуального контролю при проведенні НСРД; виокремити особливості прокурорського нагляду за законністю проведення НСРД.

Слід особливу увагу приділити визначенню системи кримінально-процесуальних гарантій дотримання прав та свобод людини і громадянина під час проведення НСРД, до яких слід віднести: процесуальний контроль та прокурорський нагляд за законністю проведення цих дій; процесуальну форму їх проведення; недопустимість розголошення й використання відомостей та матеріалів отриманих під час проведення таких НСРД для цілей, не пов'язаних з кримінальним провадженням; передбачений законом комплекс заходів щодо захисту інформації, отриманої в результаті проведення НСРД; особливе коло суб'єктів наділених правом на проведення таких дій; обов'язок повідомлення, осіб щодо яких проводилися НСРД; строки, упродовж яких можуть проводитися такі дії.

Вивчення цієї теми потребує системного розуміння поняття негласних слідчих (розшукових) дій, видів, системи та умов їх проведення.

Питання для самостійного вивчення:

1. Види негласних слідчих (розшукових) дій.
2. Особливості процесуального порядку призначення та проведення негласних (розшукових) слідчих дій.
3. Використання фактичних даних, що здобуті під час проведення негласних (розшукових) слідчих дій.
4. Поняття аудіо-, відеоконтролю особи. Процесуальний порядок та особливості проведення аудіо-, відеоконтролю особи.
5. Поняття накладення арешту на кореспонденцію. Процесуальний порядок накладення арешту на кореспонденцію.
6. Поняття зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж. Процесуальний порядок зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.
7. Поняття зняття інформації з електронних інформаційних систем. Процесуальний порядок зняття інформації з електронних інформаційних систем.
8. Поняття здійснення обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи. Процесуальний порядок проведення обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи.

9. Поняття установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. Процесуальний порядок проведення установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу.

10. Поняття спостереження за особою, річчю або місцем. Процесуальний порядок проведення спостереження за особою, річчю або місцем.

11. Поняття аудіо-, відеоконтроль місця. Процесуальний порядок проведення аудіо-, відеоконтролю місця.

12. Поняття контролю за вчиненням злочину. Процесуальний порядок проведення контролю за вчиненням злочину.

2. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

3. За віднайденими джерелами, а також використовуючи рекомендовану до теми літературу складіть тестові завдання (5 запитань із 4 варіантами відповідей).

4. Використовуючи кола Ейлера охарактеризуйте співвідношення понять (із відповідними поясненнями на прикладах):

- «негласні слідчі (розшукові) заходи» і «оперативно-розшукова діяльність»;

- «негласні слідчі (розшукові) дії» і «слідчі (розшукові) дії»;

- «суб'єкти, які приймають рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій» і «суб'єкти, яким надається право проводити негласні слідчі (розшукові) дії»;

- «приводи проведення негласних слідчих (розшукових) дій» і «підстави проведення негласних слідчих «розшукових) дій».

5. Підготуйте кросворд (не менше 12 термінів) з даної теми.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготуйте на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

1. Особливості та відмінності негласних слідчих (розшукових) дій від гласних слідчих (розшукових) дій.

2. Значення негласних слідчих (розшукових) дій для стадії досудового розслідування.

3. Межі обмеження конституційних прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

4. Особливості процесуального порядку призначення та проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

5. Гарантії дотримання конституційних прав людини під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

6. Проблеми правового регулювання та реалізації негласних слідчих (розшукових) дій.

7. Зарубіжний досвід проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

8. Засоби, що використовуються під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

9. Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження.

10. Вимоги, що ставляться до змісту протоколів про результати НСРД та додатків до них.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Строк дії ухвали слідчого судді про проведення НСРД не може перевищувати:

- а) 1 місяця;
- б) 2 місяців;
- в) 3 місяців;
- г) 40 днів.

2. Які негласні слідчі (розшукові дії) проводяться незалежно від тяжкості злочину?

- а) накладення арешту на кореспонденцію ;
- б) обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи;
- в). контроль за вчиненням злочину;
- г) установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу.

3. Негласні слідчі (розшукові) дії проводяться у випадках:

а) якщо за результатами слідчих (розшукових) дій отримано відомості про злочин та особу, яка його вчинила, що підлягають перевірці за допомогою проведення негласних слідчих (розшукових) дій;

б) якщо відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб;

в) якщо від учасників кримінального провадження надійшло відповідне клопотання;

г) якщо строк досудового розслідування злочину був продовжений внаслідок виняткової складності провадження.

4. Слідчий зобов'язаний повідомити прокурора:

а) тільки про результати негласних слідчих (розшукових) дій, які проводились за рішенням прокурора;

б) у всіх випадках прийняття рішення про проведення певних негласних слідчих (розшукових) дій та отримані результати;

в) тільки про результати негласних слідчих (розшукових) дій, які проводились на підставі ухвали слідчого судді;

г) у випадках прийняття рішення керівником уповноваженого оперативного підрозділу про проведення певних негласних слідчих (розшукових) дій та отримані результати.

5. Хто відповідно до Кримінального процесуального кодексу України уповноважений приймати рішення про проведення такої негласної слідчої (розшукової) дії, як контроль за вчиненням злочину?

- а) прокурор;
- б) слідчий;
- в) слідчий суддя;
- г) суд.

6. Оберіть неправильне твердження щодо розгляду клопотання про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії:

а). слідчий суддя постановляє ухвалу про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії, якщо прокурор, слідчий доведе наявність достатніх підстав вважати, що вчинений злочин відповідної тяжкості;

б). ухвала слідчого судді про дозвіл на проведення негласної слідчої (розшукової) дії повинна містити відомості про строк дії ухвали;

в). слідчий суддя зобов'язаний розглянути клопотання про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії протягом дванадцяти годин з моменту його отримання;

г). до клопотання слідчого, прокурора додається витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо кримінального провадження, у рамках якого подається клопотання

7. Постановлення слідчим суддею ухвали про відмову в наданні дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії:

а) не перешкоджає повторному зверненню з новим клопотанням про надання такого дозволу;

б) перешкоджає повторному зверненню з новим клопотанням про надання такого дозволу;

в) не перешкоджає повторному зверненню з новим клопотанням про надання такого дозволу при умові додаткового рішення слідчого судді;

г) не перешкоджає повторному зверненню з новим клопотанням про надання такого дозволу при наявності клопотання сторони захисту.

8. Негласна слідча (розшукова) дія може у виняткових невідкладних випадках бути розпочата до постановлення ухвали слідчого судді:

а) за рішенням слідчого або керівника органу досудового розслідування;

б) за рішенням керівника органу досудового розслідування або керівника уповноваженого оперативного підрозділу;

- в) за рішенням слідчого, узгодженим з прокурором, або прокурора;
- г) за рішенням слідчого, узгодженим з керівником органу досудового розслідування.

9. Особи, конституційні права яких були тимчасово обмежені під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, мають бути письмово повідомлені про таке обмеження:

- а) керівником уповноваженого оперативного підрозділу;
- б) прокурором або за його дорученням слідчим;
- в) керівником органу досудового розслідування або за його дорученням слідчим;
- г) керівником уповноваженого оперативного підрозділу або за його дорученням оперативним працівником, що проводив такі дії.

10. Відповідно до Кримінального процесуального кодексу України арешт, накладений на кореспонденцію особи, вважається скасованим після:

- а) виїмки кореспонденції;
- б) огляду затриманої кореспонденції;
- в) зняття копій з кореспонденції;
- г) закінчення строку, визначеного в ухвалі слідчого судді

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

до Теми 4:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384> (дата звернення: 19.01.2019).
2. Інструкція про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС України від 06.07.2017 №570 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12> (дата звернення: 19.01.2019).
3. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : наказ Ген. прокуратури України, М-ва внутр. справ України, Служби безпеки України, Адмін. держ. прикорд. служби України, М-ва фінансів України, М-ва юстиції України від 16 листоп. 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12> (дата звернення: 19.01.2019).
4. Негласні слідчі (розшукові) дії та особливості їх проведення оперативними підрозділами органів внутрішніх справ : навч.-практ. посіб. / Б. І. Бараненко та ін. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2014. - 416 с
5. Нескоромний Д. А. Негласні слідчі (розшукові) дії: юридичні та фактичні підстави їх провадження. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. 2015. № 2. С. 303–312.

6. Погорецький М. А. Негласні слідчі (розшукові) дії: проблеми провадження та використання результатів у доказуванні. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2013. № 1. С. 270–276

7. Полюхович О. І. До питання негласних слідчих (розшукових) дій, які можуть бути розпочаті до постановлення ухвали слідчого судді. Публічне право. 2017. № 1. С. 106–113.

8. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. (Редакція від 02.08.2018, підстава - 2505-VIII). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12> (дата звернення: 19.01.2019).

9. Тагієв С. Р. Зарубіжний досвід проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. Одеса, 2015. Вип. 13, т. 2. С. 98–101.

10. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.: за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. - Х. : Право, 2012. - 768 с.

11. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т. 2 / К82 Є. М. Блажівський, Ю. М. Грошевий, Ю. М. Дьомін та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова - Х. : Право, 2012. - 664 с.

ТЕМА №5. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ УМОВИ ПОВІДОМЛЕННЯ ОСОБІ ПРО ПІДОЗРУ

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Опанування цієї теми допоможе здобувачам вищої освіти визначити особливості набуття процесуального статусу підозрюваного на стадії досудового розслідування; поняття, юридичну силу, а також природу письмового повідомлення особі про підозру; розкрити співвідношення таких нормативних категорій як «повідомлення особі про підозру» та «початок кримінального переслідування»; з'ясувати сутність процесуальної форми письмового повідомлення особі про підозру; визначити процесуальну діяльність сторін обвинувачення та захисту при повідомленні особі про підозру у кримінальному провадженні.

Особливу увагу слід приділити процесуальному порядку та строкам вручення особі слідчим чи прокурором письмового повідомлення про підозру у вчиненні нею кримінального правопорушення.

Вивчення цієї теми також потребує системного опанування здобувачами вищої освіти положень про підстави повідомлення про нову підозру, зміну раніше повідомленої підозри та правові наслідки цих процесуальних рішень.

Питання для самостійного вивчення:

1. Публічність кримінального переслідування, здійснюваного під час досудового розслідування.

2. Слідчий, оперативні підрозділи, керівник органу досудового розслідування, прокурор як суб'єкти кримінального переслідування.

3. Початок кримінального переслідування під час досудового розслідування. Етапи кримінального переслідування.

4. Поняття та значення повідомлення особи про підозру. Процесуальні документи, які складаються у разі повідомлення особи про підозру.

5. Суб'єкти кримінального переслідування, здійснюваного під час досудового розслідування.

6. Іноземний досвід правової регламентації функції кримінального переслідування під час досудового розслідування.

7. Процесуальний порядок повідомлення особи про підозру.

8. Які етапи повідомлення про підозру?

9. Який зміст письмового повідомлення про підозру?

10. Які права у підозрюваного та який процесуальний порядок їх роз'яснення.

11. Який процесуальний порядок вручення письмового повідомлення про підозру.

2. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

3. За віднайденими джерелами, а також використовуючи рекомендовану до теми літературу складіть тестові завдання (5 запитань із 4 варіантами відповідей).

4. Використовуючи кола Ейлера охарактеризуйте співвідношення понять (із відповідними поясненнями на прикладах):

- «повідомлення про підозру» і «притягнення до кримінальної відповідальності»;

- «повідомлення про підозру» і «початок кримінального переслідування»;

- «зміна раніше повідомленої підозри» і «нова підозра»;

- «суб'єкти кримінального переслідування» і «суб'єкти, уповноважені здійснювати повідомлення особі про підозру»;

- «вручення письмового повідомлення про підозру» і «процесуальний статус підозрюваного».

5. Підготуйте кросворд (не менше 12 термінів) з даної теми.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготуйте на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

1. Особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб.
2. Підстави та процесуальний порядок зміни повідомлення про підозру.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. У якому випадку прокурор після повідомлення про права зобов'язаний детально роз'яснити кожне із зазначених прав підозрюваного?

- а) кожного разу, незалежно від наявності прохання підозрюваного;
- б) на прохання підозрюваного;
- в) кримінальний процесуальний кодекс України не передбачає такого обов'язку прокурора;
- г) таке роз'яснення залежить від розсуду прокурора з урахуванням особи підозрюваного.

2. Ким складається письмове повідомлення про підозру?

- а) слідчим за погодженням із слідчим суддею;
- б) прокурором або слідчим за погодженням з прокурором;
- в) керівником прокуратури;
- г) керівником слідчого підрозділу.

3. Письмове повідомлення про підозру затриманій особі вручається:

- а) не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту її затримання;
- б) не пізніше шістдесяти годин з моменту її затримання;
- в) не пізніше сімдесяти двох годин з моменту її затримання;
- г) не пізніше сорока восьми годин з моменту її затримання.

4. Якщо повідомлення про підозру здійснив прокурор, повідомити про нову підозру або змінити раніше повідомлену підозру має право:

- а) слідчий за погодженням із слідчим суддею;
- б) слідчий за погодженням з прокурором;
- в) керівник органу досудового розслідування;
- г) виключно прокурор.

5. З якого моменту особа набуває статусу підозрюваного:

- а) винесення постанови про визнання особи підозрюваним;
- б) пред'явлення обвинувачення;
- в) допиту особи як підозрюваного;
- г) коли особу повідомлено про підозру, або коли особа затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення.

6. Якими повинні бути дії слідчого у разі відмови підозрюваного поставити підпис у протоколі допиту підозрюваного:

а) слідчий запрошує захисника (законного представника), а у разі його відсутності не менше двох понятих, при яких робить відмітку про відмову від підпису на протоколі, зазначає мотиви відмови, а також факт надання письмових пояснень особи щодо причин такої відмови;

б) слідчий робить відмітку про відмову від підпису на протоколі, зазначає мотиви відмови, про що сповіщає прокурора;

в) слідчий робить відмітку про відмову від підпису на протоколі, зазначає мотиви відмови, про що сповіщає суддю

г) слідчий робить відмітку про відмову від підпису на протоколі і ставить тільки свій підпис.

7. Якщо у кримінальному провадженні є двоє підозрюваних, то скільки повідомлень про підозру повинен скласти слідчий або прокурор:

а) одну;

б) дві;

в) в залежності від кількості епізодів їх злочинної діяльності;

г) незалежно від кількості епізодів їх злочинної діяльності – одну.

8. Повідомлення про підозру означає:

а) настання кримінальної відповідальності;

б) остаточний висновок слідчого, прокурора про вчинення цією особою конкретного кримінального правопорушення;

в) слідчий, прокурор дає першопочатковий висновок, про наявність і суть кримінального правопорушення, скоєного конкретною особою;

г) інкримінування особі вчинення конкретного кримінального правопорушення.

9. Якщо під час досудового розслідування треба змінити повідомлення про підозру, то слідчий або прокурор:

а) закриває кримінальне провадження щодо певної частини повідомлення про підозру, про що оголошує підозрюваному;

б) складає та вручає підозрюваному нове повідомлення про підозру;

в) складає нове повідомлення про підозру;

г) виносить постанову про зміну підозри, про що оголошує підозрюваному.

10. Протягом якого строку треба допитати підозрюваного після вручення йому повідомлення про підозру:

а) негайно;

б) не пізніше двох днів;

в) не пізніше десяти днів;

г) конкретних строків в законі не визначено.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК**до Теми 5:**

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384> (дата звернення: 19.01.2019).

2. Інструкція про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ МВС України від 06.07.2017 №570 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1503-12> (дата звернення: 19.01.2019).

3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. № 995_015 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 19.01.2019).

4. Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI „Про адвокатуру та адвокатську діяльність”. Дата оновлення: 05.01.2017 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/conv/page3> (дата звернення: 19.01.2019).

5. Закон України від 2 червня 2011 року «Про безоплатну правову допомогу» Дата оновлення: 04.11.2018 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17/conv> (дата звернення: 19.01.2019).

6. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про право вільного вибору захисника) від 16 листопада 2000 року // Офіційний вісник України. - 2000. - № 47. - Ст. 2045.

7. Гурджі Ю. Щодо функціональної характеристики правового захисту особи у кримінальному судочинстві / Ю. Гурджі // Право України. – 2009. – №1. – С. 74-79.

8. Татаров О. Ю. Повідомлення про підозру: проблеми кримінальної процесуальної регламентації / О. Ю. Татаров, Д. М. Мірковець // Митна справа. - 2015. - № 1(2.2). - С. 265-271. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ms_2015_1%282.2%29__21 (дата звернення: 19.01.2019).

9. Фараон О. В. Повідомлення особи про підозру у вчиненні кримінального правопорушення: дис. ... канд. юрид. наук:12.00.09; Національна академія внутрішніх справ України. Київ, 2017.- 248 с.

10. Молдован А.В. Кримінальний процес України: навч. посіб. / А.В. Молдован, С.М. Мельник. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 368 с.

ТЕМА №6. ПРОЦЕСУАЛЬНІ УМОВИ ТА ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Вивчення розглядуваної теми допоможе здобувачам зрозуміти особливості застосування на стадії досудового розслідування кримінального процесуального примусу, який проявляється у формі застосування тих чи інших заходів забезпечення кримінального провадження. Вивчати процесуальні умови та порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження необхідно з засвоєння загальних правил їх застосування, а також розуміння того, що майже всі заходи забезпечення кримінального провадження пов'язані з обмеженням конституційних прав та свобод людини. Враховуючи це здобувачам необхідно чітко зрозуміти функцію судового контролю, яку виконує слідчий суддя. Також необхідно чітко розрізнити види заходів забезпечення, які поділяються на запобіжні заходи та заходи забезпечення.

Особливу увагу слід приділити підставам та процесуальному порядку застосування заходів забезпечення кримінального провадження як їх виду. Кожен такий захід має свої особливості як щодо підстав його застосування так і процесуального порядку. Заходи забезпечення як їх вид мають різні цілі їх застосування, на це здобувачеві необхідно звернути увагу під час їх вивчення.

Вивчаючи запобіжні заходи як вид заходів забезпечення варто звернути увагу на те, що підстава їх застосування є єдиною, а який саме запобіжний захід по ступеню суворості необхідно застосувати визначається з урахуванням визначених в законі обставин. Кожен запобіжний захід визначений в окремій статті КПК де передбачено його особливості, а також обов'язки які покладаються на підозрюваного. Здобувачеві необхідно уважно ознайомитися з нормами які визначають зміст процесуальних документів, що складаються у разі застосування запобіжних заходів, а також порядок їх застосування.

Окрему увагу необхідно звернути на тимчасовий запобіжний захід – затримання особи. Зазначений запобіжний захід має особливості щодо підстав тв. процесуального порядку його застосування.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Питання для самостійного вивчення:

1. Поняття та класифікація заходів забезпечення кримінального провадження.
2. Виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід.
3. Накладення грошового стягнення.
4. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом.
5. Відсторонення від посади.
6. Тимчасовий доступ до речей і документів.

7. Тимчасове вилучення майна.
8. Арешт майна.
9. Поняття та система запобіжних заходів. Мета, підстави та умови застосування запобіжних заходів під час досудового розслідування.
10. Особисте зобов'язання.
11. Особиста порука.
12. Застава.
13. Домашній арешт.
14. Тримання під вартою.
15. Затримання особи.
16. Порядок застосування, зміни та скасування запобіжних заходів під час досудового розслідування.
17. Затримання особи як підозрюваного: підстави та процесуальні особливості.
18. Особливості процесуального порядку зміни запобіжного заходу на стадії досудового розслідування.
19. Процесуальний порядок затримання особи з метою приводу.
20. Здійснення тимчасового доступу до речей і документів на стадії досудового розслідування.

2. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

3. За віднайденими джерелами, а також використовуючи рекомендовану до теми літературу складіть тестові завдання (5 запитань із 4 варіантами відповідей).

4. Використовуючи кола Ейлера охарактеризуйте співвідношення понять (із відповідними поясненнями на прикладах):

- «кримінальний процесуальний примус» і «заходи забезпечення кримінального провадження»;
- «заходи забезпечення кримінального провадження» і «заходи забезпечення кримінального провадження»;
- «заходи забезпечення кримінального провадження» та «запобіжні заходи»;
- «запобіжні заходи» та «затримання особи»;
- «запобіжні заходи» та «лікування від наркотичної залежності»;
- «заходи забезпечення кримінального провадження» і «збереження речових доказів».

5. Підготуйте кросворд (не менше 12 термінів) з даної теми.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготуйте на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

1. Затримання особи як підозрюваного: підстави та процесуальні особливості.
2. Особливості процесуального порядку обрання та зміни запобіжного заходу на стадії досудового розслідування.
3. Процесуальний порядок затримання особи з метою приводу.
4. Здійснення тимчасового доступу до речей і документів на стадії досудового розслідування.
5. Підстави та процесуальний порядок накладення арешту на майно.
6. Забезпечення прав на захист у разі застосування запобіжних заходів.
7. Процесуальні особливості обрання запобіжного заходу тримання під вартою.
8. Види обов'язків та їх процесуальне застосування до підозрюваного, якому обирається запобіжний захід.
9. Особливості обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.
10. Підстави та процесуальний порядок затримання уповноваженою службовою особою.
11. Співвідношення тимчасового доступу до речей і документів та арешту майна.
12. Процесуальний порядок обрання здійснення приводу.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1) Заходами забезпечення кримінального провадження є:

- а) розшук підозрюваного, обвинуваченого;
- б) подання цивільного позову;
- в) тимчасовий доступ до речей і документів;
- г) оскарження рішення слідчого, прокурора.

2) Які документи не вилучаються у разі застосування тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом?

- а) право керування транспортним засобом або судном;
- б) право власності на майно, земельну ділянку;
- в) право полювання;
- г) право на здійснення підприємницької діяльності.

3) Кому не може вручатись повістка про виклик у разі тимчасової відсутності особи за місцем проживання?

- а) дорослому члену сім'ї особи чи іншій особі, яка з нею проживає;
- б) житлово-експлуатаційній організації за місцем проживання особи;
- в) малолітній особі, яка є членом сім'ї;

г) адміністрації за місцем роботи особи.

4) Привід може бути застосований до:

- а) підозрюваного, свідка, потерпілого, законного представника;
- б) обвинуваченого, потерпілого, захисника;
- в) підозрюваного, обвинуваченого, свідка;
- г) підозрюваного, експерта, свідка.

5) Який запобіжний захід є найбільш м'яким?

- а) особиста порука;
- б) застава;
- в) особисте зобов'язання;
- г) домашній арешт.

6) Особа має отримати повістку про виклик або бути повідомленою про нього іншим шляхом у строк:

- а) не пізніше, ніж за один день до дня виклику;
- б) не пізніше, ніж за три дні до дня виклику;
- в) не пізніше, ніж за два дні до дня виклику;
- г) завчасно.

7) Хто не може бути заставодавцем ?

- а) сам підозрюваний, обвинувачений;
- б) юридична особа державної або комунальної власності, громадяни інших держав;
- в) юридична особа;
- г) фізична особа, яка є заінтересованою у результатах провадження.

8) Тимчасовим запобіжним заходом є:

- а) особисте зобов'язання;
- б) застава;
- в) затримання;
- г) тримання під вартою.

9) З якого моменту обчислюється строк затримання?

- а) з моменту юридичного затримання особи;
- б) з моменту доставлення затриманої особи до слідчого, прокурора;
- в) з моменту, коли особа силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою;
- г) з моменту складання протоколу затримання.

10) Який із запобіжних заходів може застосовуватися під час досудового розслідування кримінальних проступків:

- а) письмове зобов'язання;

- б) тримання під вартою;
- в) домашній арешт;
- г) застава.

БІБЛОГРАФІЧНИЙ СПИСОК до Теми 6:

1. Конституція від 28 червня 1996 року База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 31.07.2018)
2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. База даних «Законодавство України» ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 31.07.2018)
3. Європейська Конвенція про взаємодопомогу у кримінальних справах (Ратифікована Законом України від 16 січня 1998 року) База даних «Законодавство України» ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036 (дата звернення: 31.07.2018)
4. Європейська Конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 року *Офіційний вісник України*. - 1998. - №13.
5. Європейська Конвенція про передачу провадження у кримінальних справах від 15 травня 1972 року *Збірка договорів Ради Європи*, Київ - 2000.
6. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах База даних «Законодавство України» ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009 (дата звернення: 31.07.2018)
7. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй щодо заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) від 14 грудня 1990 року База даних «Законодавство України» ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_907 (дата звернення: 31.07.2018)
8. Руководящие принципы, касающиеся роли лиц, осуществляющих судебное преследование. Приняты восьмым Конгрессом Организации Объединенных Наций по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями (Гавана, Куба, 27 августа - 7 сентября 1990 года) База даних «Документи» ІАС Консультант. Інформаційно-аналітична система по законодавству України. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=016M1BF507> (дата звернення: 31.07.2018)
9. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон від 5 липня 2012 року № 5076-VI База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 31.07.2018)
10. Про безоплатну правову допомогу : Закон від 2 червня 2011 року № 3460 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17> (дата звернення: 31.07.2018)

11. Про попереднє ув'язнення : Закон від 30 червня 1993 року №3352 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12> (дата звернення: 31.07.2018)

12. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні : Закон від 11 грудня 2003 року № 1382 *Урядовий кур'єр* № 7 від 15 січня 2004 року.

13. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон від 23 грудня 1997 року №776/97 *Відомості Верховної Ради України*. - 1998. - № 20. - Ст. 99.

14. Про розвідувальні органи України : Закон від 22 березня 2001 року № 2331 *Відомості Верховної Ради України*. - 2001. - № 19. - Ст. 94.

15. Про прокуратуру Закон від 14 жовтня 2014 року № 1697 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення: 31.07.2018)

16. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві Закон від 23 грудня 1993 року № 3782 *Відомості Верховної Ради України*. - 1994. - № 11. - Ст. 51.

17. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон від 22 травня 2003 року № 851,, ”: Офіц. видання. - К, 2003.

18. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду : Закон від 1 грудня 1994 року № 266 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-вр> (дата звернення: 31.07.2018)

19. Кримінально-процесуальний кодекс України База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 31.07.2018)

20. Про затвердження Порядку застосування електронних засобів контролю : Наказ МВС від 08.06.2017 №480 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z05> (дата звернення: 31.07.2018)

21. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : Наказ МВС від 06.07.2017 №570 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17> (дата звернення: 31.07.2018)

22. Про організацію діяльності приймальників-розподільників для дітей органів Національної поліції України : наказ МВС України від 03 липня 2017 року № 560 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0926-17> (дата звернення: 31.07.2018).

23. Верховгляд-Герасименко, О. В. Забезпечення майнових прав особи при застосуванні заходів кримінально-процесуального примусу : монографія Х. : Юрайт, 2012. 216 с.

24. Грошевой, Ю. М. Шило О. Г. Меры обеспечения уголовного производства в новом УПК Украины: понятие, система и порядок применения ст] *Уголов. судопроизводство*. 2013. № 1. С. 19-22.

25. Дрозд В. Г., Патик Л. Л. Процесуальний порядок застосування особистої поруки *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. Луганськ, 2016. Вип. № 3. С. 242-249.

26. Захарко А. В. Дотримання прав людини при застосуванні запобіжних заходів у кримінальному провадженні *Міжнародні стандарти у галузі прав людини: реалії та перспективи українського законодавства* : матеріали круглого столу (м. Дніпропетровськ, 10 грудня 2012 р.). Дніпропетровськ, 2013. С. 37-40

27. Захарко А.В. Складання протоколу про затримання особи без ухвали слідчого судді *Актуальні питання досудового розслідування слідчими органами внутрішніх справ: проблеми теорії та практики* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 18-19 квітня 2013 р.). Київ, 2013. С. 97-100

28. Зіньковський І. П. Застосування арешту майна у кримінальному провадженні: деякі проблемні питання *Вісник кримінального судочинства*. - 2017. № 2. С. 182-189

29. Калужна О. Співвідношення тимчасового доступу до речей і документів і обшуку *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні* : матеріали XXI звітної наук.-практ. конф. (м. Львів, 12-13 лютого 2015 р.): У 2-х ч. Львів, 2015. Ч. 2. С. 207-212

30. Кузубова Т. О. Процесуальні аспекти застосування тимчасового доступу до речей і документів стороною захисту *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. Харків, 2016. Вип. 4. С. 87-96

31. Куспись Б. Зміст клопотання про надання тимчасового доступу до речей та документів *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні* : матеріали XXI звітної наук.-практ. конф. (м. Львів, 12-13 лютого 2015 р.): У 2-х ч. Львів, 2015. Ч. 2. С. 223-226.

32. Уваров, В. Г. Інститут запобіжних заходів за новим КПК України в контексті міжнародних стандартів *Право і суспільство*. 2012. № 2. С. 294-297.

33. Удалова, Л. Д., Гаюр І. Й. Накладення арешту на вклади, цінності та інше майно обвинуваченого: навч. посіб. К. : КНТ, 2012. 168 с.

ТЕМА №7. ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ЗУПИНЕННЯ І ВІДНОВЛЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Вивчаючи зазначену тему здобувачеві необхідно володіти поняттям строки досудового розслідування та розуміти їх значення для досудового розслідування. Готуючись до зазначеної теми необхідно виділити умови, за яких може бути прийнято рішення про зупинення кримінального провадження. Необхідно чітко розрізняти кожну підставу зупинення досудового розслідування, а також процесуальний порядок прийняття такого рішення. Увагу необхідно приділити підставам та процесуальному порядку прийняття рішення про оголошення підозрюваного у розшук. Для цього необхідно ознайомитися не лише з нормами КПК, але й підзаконними нормативними актами. Приділити належну увагу

потрібно процесуальному рішенню про відновлення досудового розслідування, а також можливості проведення процесуальних дій у кримінальному провадженні де досудове розслідування зупинено.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Питання для самостійного вивчення:

1. Поняття та підстави зупинення досудового розслідування.
2. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування.
3. Підстави та процесуальний порядок відновлення досудового розслідування.
4. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування у разі, коли оголошено в розшук підозрюваного.
5. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування у разі, коли підозрюваний захворів на тяжку хворобу, яка перешкоджає його участі у кримінальному провадженні, за умови підтвердження цього відповідним медичним висновком.
6. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування у разі, коли встановлена наявна необхідність виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва.
7. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування у разі, коли слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.
8. Підстави та процесуальний порядок відновлення досудового розслідування.
9. Порядок проведення процесуальних дій у кримінальному провадженні, де зупинено досудове розслідування.
10. Процесуальні умови зупинення досудового розслідування.

2. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

3. За віднайденими джерелами, а також використовуючи рекомендовану до теми літературу складіть тестові завдання (5 запитань із 4 варіантами відповідей).

4. Використовуючи кола Ейлера охарактеризуйте співвідношення понять (із відповідними поясненнями на прикладах):

- «закриття кримінального провадження» і «зупинення досудового розслідування»;
- «розшук підозрюваного» і «зупинення досудового розслідування»;
- «строк досудового розслідування» та «зупинення досудового розслідування»;

- «здійснення спеціального досудового розслідування» та «зупинення досудового розслідування»;
- «зупинення досудового розслідування» та «відновлення досудового розслідування».

5. Підготуйте кросворд (не менше 12 термінів) з даної теми.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготуйте на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

1. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування у разі, коли оголошено в розшук підозрюваного.

2. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування у разі, коли підозрюваний захворів на тяжку хворобу, яка перешкоджає його участі у кримінальному провадженні, за умови підтвердження цього відповідним медичним висновком.

3. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування у разі, коли встановлена наявна необхідність виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва.

4. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування якщо слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

5. Особливості процесуальної діяльності щодо оголошення в розшук підозрюваного.

6. Особливості проведення процесуальних дій у разі зупинення досудового розслідування.

7. Процесуальне значення рішення про зупинення досудового розслідування.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1) Підставами для зупинення досудового розслідування є:

- а) не встановлено особу, яка вчинила кримінальне правопорушення;
- б) наявна необхідність виконання процесуальних дій в межах міжнародного співробітництва;
- в) потерпілий або свідок захворів на тяжку хворобу;
- г) смерть підозрюваного.

2) Рішення про зупинення досудового розслідування:

- а) приймається слідчим самостійно шляхом складання постанови;
- б) приймається слідчим за погодженням з прокурором шляхом складання відповідної постанови;

- в) приймається слідчим суддею шляхом винесення ухвали на підставі клопотання слідчого або прокурора;
- г) приймається прокурором за поданням клопотання слідчим.

3) Необхідною умовою для зупинення досудового розслідування є:

- а) повідомлення особі про підозру;
- б) пред'явлення особі обвинувачення;
- в) закінчення строку досудового розслідування;
- г) обрання особі запобіжного заходу.

4) Після зупинення досудового розслідування проведення слідчих (розшукових) дій не допускається, крім тих, які спрямовані на:

- а) відновлення досудового розслідування;
- б) встановлення місцезнаходження підозрюваного;
- в) одужання підозрюваного;
- г) виявлення і фіксацію слідів злочину.

5) Зупинене досудове розслідування відновлюється постановою:

- а) слідчого за погодженням з прокурором;
- б) слідчого судді, суду;
- в) слідчого, прокурора;
- г) слідчого судді.

6) Слідчий приймає наступне рішення у разі встановлення підстав для зупинення досудового розслідування у провадженні де є два і більше підозрюваних, а підстави зупинення стосуються не всіх:

- а) повідомляє про встановлені обставини прокурора, який у свою чергу вирішує питання про виділення досудового розслідування і його зупинення стосовно окремих підозрюваних;
- б) складає постанову про зупинення досудового розслідування;
- в) складає постанову про виділення досудового розслідування стосовно окремого підозрюваного а щодо інших підозрюваних здійснює провадження за загальним порядком;
- г) зупиняє кримінальне переслідування стосовно підозрюваного за відповідної підстави та проводить досудове розслідування стосовно інших підозрюваних.

7) У разі, коли місцезнаходження підозрюваного невідоме слідчий зобов'язаний:

- а) зупинити досудове розслідування та оголосити розшук підозрюваного;
- б) скласти клопотання до прокурора про оголошення розшуку підозрюваного;
- в) проводити усі можливі слідчі (розшукові) дії для встановлення місцезнаходження підозрюваного;
- г) оголосити розшук підозрюваного склавши про це постанову.

8) Копія постанови про зупинення досудового розслідування надсилається:

- а) керівнику органу досудового розслідування;
- б) слідчому судді;
- в) не надсилається;
- г) стороні захисту, потерпілому, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження;

9) Що з переліченого не є підставою для відновлення досудового розслідування?

- а) підозрюваний видужав;
- б) місцезнаходження підозрюваного встановлено;
- в) завершено проведення процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва;
- г) виникла необхідність у проведенні слідчих (розшукових) дій, які спрямовані на встановлення місцезнаходження підозрюваного.

10) Досудове розслідування не може бути зупинено за наявності такої обставини:

- а) підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності;
- б) слідчий суддя відмовив у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування;
- в) наявна необхідність виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва;
- г) тяжка хвороба підозрюваного, яка перешкоджає його участі у кримінальному провадженні, за умови підтвердження цього відповідним медичним висновком.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК**до Теми 7:**

1. Конституція від 28 червня 1996 року База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 31.07.2018)

2. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. База даних «Законодавство України» ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 31.07.2018)

3. Європейська Конвенція про взаємодопомогу у кримінальних справах (Ратифікована Законом України від 16 січня 1998 року) База даних «Законодавство України» ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_036 (дата звернення: 31.07.2018)

4. Європейська Конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 року *Офіційний вісник України*. - 1998. - №13.

5. Руководящие принципы, касающиеся роли лиц, осуществляющих судебное преследование. Приняты восьмым Конгрессом Организации Объединенных Наций

по предупреждению преступности и обращению с правонарушителями (Гавана, Куба, 27 августа - 7 сентября 1990 года) База даних «Документи» ІАС Консультант. Інформаційно-аналітична система по законодавству України. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=016M1BF507> (дата звернення: 31.07.2018)

6. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні : Закон від 11 грудня 2003 року № 1382 *Урядовий кур'єр* № 7 від 15 січня 2004 року.

7. Кримінально-процесуальний кодекс України База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 31.07.2018)

8. Про організацію взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : Наказ МВС від 07.07.2017 №575 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17> (дата звернення: 31.07.2018)

9. Про затвердження Інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень органів досудового розслідування національної поліції України : Наказ МВС від 14.04.2016 №296 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0884-16> (дата звернення: 31.07.2018)

10. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : Наказ МВС від 06.07.2017 №570 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17> (дата звернення: 31.07.2018)

11. Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань : Наказ Генеральної прокуратури України №139 від 06.04.2016 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16> (дата звернення: 31.07.2018).

12. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів: Спільний наказ ГПУ, МВС, СБУ від 09.01.1997 № 3/1/2/5/2/2 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0054-97> (дата звернення: 31.07.2018).

13. Кримінальне процесуальне право України Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 216 с.

14. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Академічне видання. К.: Алерта, 2014. 440с.

15. Кримінальний процес України: загальна частина: підручник О.О. Волобуєва, Л.М. Лобойко, Т.О. Лоскутов та ін. К: ВД «Дакор» 2015. 172 с.

16. Кримінальний процес. Особливачастина (альбом схем) Л.Д. Удалова, Д.О. Савицький, О.Є. Омельченко та ін. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 224 с.

17. Горелкіна К. Г. Підстави та процесуальний порядок зупинення досудового розслідування *Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової держави* : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 26 квітня 2013 р.). Одеса, 2013. С.

351-352

18. Гришин Ю. О., Марченко К. Г. Про умови зупинення досудового розслідування за новим КПК України *Теоретичні та практичні проблеми кримінального судочинства* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Донецьк, 19 жовтня 2012 р.). Донецьк, 2013. С. 72-75

19. Дудоров О.О., Письменський Є. О. Поняття "ухилення від досудового слідства" в контексті звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності *Вісник Кримінологічної асоціації України*. Харків, 2015. № 2. С. 87-99

20. Наливайко Є. О. Особливості процесуального порядку оформлення органами досудового слідства України звернень про організацію міжнародного розшуку злочинців *Протидія злочинності: теорія та практика* : зб. матеріалів III міжвузів. наук.-практ. конф. студентів, курсантів, аспірантів та молодих учених (м. Київ-Луганськ, 21 жовтня 2011 р.). Луганськ, 2012. С. 275-279.

21. Титов А.М. Щодо розшуку осіб за КПК України *Актуальні питання досудового розслідування слідчими органами внутрішніх справ*: проблеми теорії та практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 18-19 квітня 2013 р.). Київ, 2013. С. 262-265

ТЕМА № 8 ПРОЦЕСУАЛЬНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАКІНЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Вивчення розглядуваної теми необхідно розпочати з усвідомлення поняття кінцевого рішення стадії досудового розслідування. Таке рішення може ініціювати початок наступної стадії кримінального процесу, або ж бути кінцевим не лише для стадії досудового розслідування, але й у цілому для кримінального провадження.

Рішення про закриття кримінального провадження необхідно вивчати з урахуванням його особливостей, оскільки зазначене процесуальне рішення має велику кількість підстав. Окрім цього застосувати таке рішення слідчий вправі лише за певних умов, що визначені в КПК. Увагу необхідно звернути й на процесуальний порядок закриття кримінального провадження, оскільки окрім складання процесуального документу він передбачає необхідність здійснення ряду процесуальних дій. Рішення про звільнення особи від кримінальної відповідальності регламентовано не лише нормами КПК України. Умови застосування такого рішення передбачені КК України. Враховуючи це, необхідно розглянути норми КК України, де передбачені такі умови.

Закінчення досудового розслідування зверненням до суду з обвинувальним актом необхідно вивчати в комплексі з процесуальними діями щодо відкриття матеріалів іншої сторони, структури та змісту самого обвинувального акту. Рішення про звернення до суду про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру необхідно вивчати з урахуванням того, що вони

приймаються за наслідками здійснення досудового розслідування за особливими порядками.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Питання для самостійного вивчення:

1. Система рішень, що можуть бути прийняті за результатами досудового розслідування.

2. Повноваження слідчого щодо прийняття рішення про закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування. Правові наслідки прийняття цього рішення. Проблемні питання реалізації слідчим повноважень щодо закриття кримінального провадження.

3. Повноваження слідчого щодо прийняття рішення про направлення кримінального провадження до суду для вирішення питання про звільнення особи від кримінальної відповідальності.

4. Структура та зміст обвинувального акту.

5. Повноваження слідчого щодо прийняття рішення про звернення до суду з клопотанням про застосування до особи, яка не досягла віку кримінальної відповідальності, примусових заходів виховного характеру. Проблемні питання реалізації слідчим повноважень щодо прийняття цього рішення.

6. Повноваження слідчого щодо прийняття рішення про звернення до суду з клопотанням про застосування до особи примусових заходів медичного характеру. Проблемні питання реалізації слідчим повноважень щодо прийняття цього рішення.

7. Система процесуальних дій, що виконуються під час відкриття матеріалів іншій стороні.

8. Іноземний досвід правової регламентації повноважень слідчого щодо прийняття рішень за результатами досудового розслідування.

9. Права сторони захисту під час відкриття матеріалів іншій стороні.

10. Процесуальний порядок закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування.

2. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

3. За віднайденими джерелами, а також використовуючи рекомендовану до теми літературу складіть тестові завдання (5 запитань із 4 варіантами відповідей).

4. Використовуючи кола Ейлера охарактеризуйте співвідношення понять (із відповідними поясненнями на прикладах):

- «закінчення досудового розслідування» і «закриття кримінального провадження»;

- «притягнення до кримінальної відповідальності» і «звільнення від кримінальної відповідальності»;
- «закриття кримінального провадження» та «закриття кримінального провадження щодо підозрюваного»;
- «обвинувальний акт» та «відкриття матеріалів іншій стороні»;
- «клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру» та «відкриття матеріалів іншій стороні»;
- «закриття кримінального провадження» і «звільнення від кримінальної відповідальності».

5. Підготуйте кросворд (не менше 12 термінів) з даної теми.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготуйте на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

1. Іноземний досвід правової регламентації повноважень слідчого щодо прийняття рішень за результатами досудового слідства.
2. Підстави та процесуальний порядок прийняття рішення про звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.
3. Підстави та процесуальний порядок прийняття рішення про звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку із дійовим каяттям.
4. Особливості закінчення досудового розслідування складанням клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру.
5. Повноваження слідчого щодо прийняття рішення про звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку із примиренням обвинуваченого із потерпілим. Практика застосування медіації при прийнятті даного рішення.
6. Особливості закінчення досудового розслідування складанням клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру.
7. Компетенція слідчого Національної поліції щодо прийняття рішення про закриття кримінального провадження.
8. Підстави та процесуальний порядок закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування.
9. Умови та процесуальний порядок здійснення відкриття матеріалів іншій стороні.
10. Підстави та процесуальний порядок звернення до суду з обвинувальним актом.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

- 1) До форм закінчення досудового розслідування не відноситься:**
- а) закриття кримінального провадження;
  - б) зупинення кримінального провадження;

- в) звернення прокурора до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру;
- г) звернення прокурора до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності.

2) Звільнення від кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення здійснюється:

- а) слідчим суддею;
- б) судом;
- в) слідчим;
- г) прокурором.

3) Протягом якого строку прокурор може скасувати постанову слідчого про закриття кримінального провадження у зв'язку з незаконністю чи необґрунтованістю?

- а) Протягом 3 днів з моменту отримання копії постанови;
- б) Протягом 7 днів з моменту отримання копії постанови;
- в) Протягом 10 днів з моменту отримання копії постанови;
- г) Протягом 20 днів з моменту отримання копії постанови.

4) До обвинувального акта додається:

- а) реєстр матеріалів, зібраних стороною захисту;
- б) реєстр матеріалів досудового розслідування;
- в) реєстр матеріалів, зібраних потерпілим, цивільним позивачем;
- г) КПК не передбачає додатків до обвинувального акта.

5) Досудове розслідування у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру закінчується:

- а) закриттям кримінального провадження або складенням клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру.
- б) в загальному порядку, передбаченому КПК України.
- в) складенням клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру.
- г) закриттям кримінального провадження або складенням обвинувального акту.

6) Яка з цих ситуацій не є підставою для закриття кримінального провадження?

- а) потерпілий, а у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України, його представник відмовився від обвинувачення у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення
- б) набрав чинності закон, яким скасована кримінальна відповідальність за діяння, вчинене особою

- в) існує вирок по тому самому обвинуваченню, що набрав законної сили, або постановлена ухвала суду про закриття кримінального провадження по тому самому обвинуваченню
- г) підозрюваний захворів на тяжку хворобу, яка перешкоджає його участі у кримінальному провадженні, за умови підтвердження цього відповідним медичним висновком.

7) Час, який надається сторонам кримінального провадження, потерпілому, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, для ознайомлення з матеріалами, до яких їм надано доступ, має бути:

- а) до 1 місяця.
- б) достатній.
- в) встановлений за домовленістю сторін.
- г) встановлений прокурором.

8) У разі якщо підозрюваний чи обвинувачений, щодо якого передбачене звільнення від кримінальної відповідальності, заперечує проти цього:

- а) досудове розслідування та судове провадження проводяться в скороченому порядку;
- б) проводиться досудове розслідування й суд виносить ухвалу про закриття кримінального провадження;
- в) досудове розслідування та судове провадження проводяться в повному обсязі в загальному порядку;
- г) суд виносить ухвалу про закриття кримінального провадження та звільнення особи від кримінальної відповідальності.

9) Кому згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України прокурор або за його дорученням слідчий не зобов'язаний надавати доступ до матеріалів досудового розслідування:

- а) експерту;
- б) захиснику підозрюваного;
- в) підозрюваному;
- г) захиснику особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру.

10) Про відкриття сторонам кримінального провадження матеріалів прокурор або слідчий за його дорученням не повідомляє:

- а) підозрюваного, після чого останній має право ознайомитися з ними за правилами, визначеними у ст. 290 Кримінального процесуального кодексу України
- б) потерпілого, після чого останній має право ознайомитися з ними за правилами, визначеними у ст. 290 Кримінального процесуального кодексу України

- в) представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, після чого останній має право ознайомитися з ними за правилами, визначеними у ст. 290 Кримінального процесуального кодексу України
- г) експерта адвоката, після чого останній має право ознайомитися з ними за правилами, визначеними у ст. 290 Кримінального процесуального кодексу України

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

до Теми 8:

1. Конституція від 28 червня 1996 року База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 31.07.2018)
2. Конвенція про права дитини. Ухвалена 44-ю сесією Генеральної Асамблеї ООН у 1989 році База даних «Законодавство України» ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 31.07.2018)
3. Конвенція про захист прав і основоположних свобод людини від 4 листопада 1950 року База даних «Законодавство України» ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 31.07.2018)
4. Мінімальні стандартні правила ООН, що стосуються здійснення правосуддя щодо неповнолітніх („Пекінські правила”). Прийняті на 96-му пленарному засіданні ООН у 1985 році База даних «Законодавство України» ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_211 (дата звернення: 31.07.2018)
5. Руководящие принципы Организации Объединенных Наций для предупреждения преступности среди несовершеннолетних (Эр-Риядские руководящие принципы). Приняты и провозглашены резолюцией 45/112 Генеральной Ассамблеи от 14 декабря 1990 года База даних «Законодавство України» ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_861 (дата звернення: 31.07.2018)
6. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон від 5 липня 2012 року № 5076-VI База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення: 31.07.2018)
7. Про безоплатну правову допомогу : Закон від 2 червня 2011 року № 3460 База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17> (дата звернення: 31.07.2018)
8. Про застосування амністії в Україні : Закон від 1 жовтня 1996 року *Відомості Верховної Ради України*. 1996. - № 48. Ст. 263
9. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві Закон від 23 грудня 1993 року № 3782 *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 11. Ст. 51.
10. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон від 22 травня 2003 року № 851,, ”: Офіц. видання. К, 2003.
11. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон від 21 січня 1995 року № 20\95 ВР *Відомості Верховної Ради України*. - 1995. - № 6. - Ст. 35.

12. Про охорону дитинства : Закон від 26 квітня 2001 року № 2402 // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 30. - Ст. 142.

13. Кримінальний кодекс України База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 31.07.2018)

14. Кримінально-процесуальний кодекс України База даних «Законодавство України» ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 31.07.2018)

15. Про затвердження Інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень органів досудового розслідування національної поліції України : Наказ МВС від 14.04.2016 №296 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0884-16> (дата звернення: 31.07.2018)

16. Про затвердження Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань : Наказ Генеральної прокуратури України №139 від 06.04.2016 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16> (дата звернення: 31.07.2018).

17. Про організацію діяльності приймальників-розподільників для дітей органів Національної поліції України : наказ МВС України від 03 липня 2017 року № 560 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0926-17> (дата звернення: 31.07.2018).

18. Про затвердження Правил застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальному закладі з надання психіатричної допомоги : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20 листопада 2017 року № 1408/31276 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1408-17> (дата звернення: 31.07.2018).

19. Великодний Д. В. Закриття кримінальних справ з nereабілітуючими підставами *Протидія злочинності: теорія та практика* : зб. матеріалів III міжвузів. наук.-практ. конф. студентів, курсантів, аспірантів та молодих учених (м. Київ- Луганськ, 21 жовтня 2011 р.). Луганськ, 2012. С. 298-302

20. Гавчик А. М. Закриття кримінального провадження щодо юридичних осіб *Досудове розслідування в Україні: сучасний стан та шляхи підвищення ефективності* : матеріали наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 29 травня 2015 р.). Миколаїв, 2015. С. 43-46

21. Горб Ю.В. Актуальні проблеми застосування механізму відкриття матеріалів досудового слідства сторонам кримінального провадження *Актуальні питання протидії злочинності в сучасних умовах: вітчизняний та зарубіжний досвід* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 17 березня 2017 р.). У 2-х ч. Дніпро, 2017. Ч. 2. С. 50-53

22. Горпініч К. В. Щодо визначення поняття закриття кримінального провадження на стадії досудового розслідування *Юридична наука: сучасний стан, перспективи, інновації* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 7 грудня 2016 р.). Кривий Ріг, 2016. С. 279-282

23. Гришин Ю. О., Н. С. Чальцева Особливості процесуального алгоритму відкриття сторонами матеріалів кримінального провадження *Перспективи розвитку діяльності органів досудового розслідування* : матеріали міжнар. наук.-

практ. конф. (м. Луганськ, 29 квітня 2013 р.). Луганськ, 2013. С. 68-76

24. Гришин Ю. О. Постанова слідчого та прокурора про закриття кримінального провадження: особливості структури і змісту *Перспективи розвитку діяльності органів досудового розслідування* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луганськ, 29 квітня 2013 р.). Луганськ, 2013. С. 59-67

25. Двойніков О. О. Окремі аспекти закриття кримінального провадження у випадку відсутності складу кримінального правопорушення *Право і безпека: Юриспруденція. Економіка. Техніка. Психологія. Соціологія* . Харків, 2014. № 4 (55). С. 98-102

26. Захарко А.В. Щодо регламентації примирення як підстави для закриття кримінального провадження *Протидія злочинності: теорія та практика* : матеріали VII всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 19 жовтня 2016 р.). - Київ, 2016. С. 259-260

27. Заяц А. Відкриття матеріалів іншій стороні в умовах дії нового Кримінального процесуального кодексу України *Вісник прокуратури*. - 2013. № 12.

28. Іскандерова Г.Т. Права підозрюваного (обвинуваченого) в кримінальному провадженні на підставі угоди про визнання винуватості *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. Кривий Ріг, 2014. Вип. 4. С. 149-154

29. Кримінальне процесуальне право України : Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 216 с.

30. Кримінальний процес України. Загальна частина: підручник. Академічне видання. К.: Алерта, 2014. 440с.

31. Кримінальний процес України: загальна частина: підручник О.О. Волобуєва, Л.М. Лобойко, Т.О. Лоскутов та ін. К: ВД «Дакор» 2015. 172 с.

32. Кримінальний процес. Особливачастина (альбом схем) навч. посіб. Л.Д. Удалова, Д.О. Савицький, О.Є. Омельченко та ін. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 224 с.

